

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

64.

Fylke:

Buskeruds.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Nes.

Emne:

Død og Begravelse.

Bygdelag:

Oppskr. av:

Ola S. Hasen.

Gard:

Hasen.

(adresse):

Nesbyen.

G.nr.

80

Br.nr.

2.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Dødsvarsler.

1) Ja dem kunde nok vere forskjje-
=lig, vist en no rista sig medens
den blev mjelket, el vist so tok
likt i døra klinka på ver sin
side av døren, el man satte fo-
=ster fast i døren da man gikk
i kjennem den, eller det låg pina
el fliser i krøs på gulvet, da sa
man at nu spørja me død.

Eller vist en drøv skrek i
næheten av et hus der det
lå en syk, så skulde det
vere varsel om død, eller vist
en korp flai over et sted og
skrek flere ganger, så skulde
det vere varsler om dødsulyke.

2) Det kunde nok vist vere
forskjelligt med det efter som
jeg har hørt, for eksempel
jule natten vist dem såg
avtryket efter en fot i iskun
i flise jule morgen så var

det sikkert at en kam til at dø
for neste jul, og ligeledes om det
var barn til vateren det galt, det
var spærit som viste det.

3) Det er ukjent for mig.

4) Det har jeg nok ikke hørt
noget siddes om her da.

5) Ja det har jeg, og det like
til de sidste årerne, dem kalder
det døvingslus, og borte blir
den med døden siger dem.

6) Ja en som pludseligt fik god
apetit og spiste mer en almin-
delig, så dem om han at han
spæser for faigden (døden).

Dødsleiet.

7) Ja det har jeg nok hørt
at dem jord i eldre tider,
dem mente at dem ikke fik
dø for dem kam bari sin
egen seng der dem hade liget.

8) Det var nok kanskje forskjellig
men jeg har ikke hørt noget om det.

9) Dette har jeg nok ikke hørt
noget om her da.

10) Ja det har nok vært brugt
og blir brukt fremdeles.

11) Det var nu på jore den syke
så ren som mulig, og ha på kam
rent, og likeledes skulde nu hus-
sens folk være lit skikkelig
klæde og rene. Det hente og
hender nu også at en del av
husens folk også tar imot

nattverden samtidig med den syke.

12) Det var nu helst de næreste skjyldte da.

13) Ja det var nok mange som bestemte det for de døde.

Tiden mellem dødsfaldet og begravelsen.

14) Slik, "han knut somna i kveid", "han slokna i dagtile", "han fer", "han fæk fara her-
ifra han skel i dag".

15) Jeg tror eg har hørt at dem brukte et brennende lys helst.

16) Bare hørt tale om det.

17) Ja dem bruket öinene, men det var ikke altid dem la en mynt på, for det kunde nu være at dem ikke hade nogen passelig mynt til dette bruk, og da måtte man om det var nødvendig bruke andre ting. Ja jeg kan sogar huske for ca 70 år siden, såg at dem hade bruket et stykke av en sundslåt kafi skål til dette bruk, og det hente nok vist jant at dem brukte noget lignende til dette bruk, vist det var nødvendig.

18) Det hente nok at dem la en salmebok, il noget lignend under haken, men jant så brukte dem et gammelt torklæ til det.

19) Ja nei det var nok ikke altid det, ja det var da vist nok ingen fast skjike med det som jeg vet.

20) Det var nu jærne en av husset folk det am det så var, for nogen beaman var det nok ikke i dette høve.

21) Jeg ^{har} ikke akkurat hørt noget om det, men jeg har hørt sigende at vist det var bucleia sam hade stakna så fik dyra lit ekstra, eller det var den sam hade stelt hesten sam hade samna så fik hesten lit ekstra, så man kan si at dem blev varsta på en slags måte i slike tilfilder.

22) Vist det ikke var på høieste vinteren så blev nu vinduet abnet, men vist det nu var i huset der dem bodde at den clode lå, så var det ikke noget å fore-
= sa sig da, start da ialfal.

23) Ja det var nok mange tider ikke så lange det akkurat, det var til dem hade stelt sig lit å skulde varke å stede liket det da.

24) Det blev lagt på en krak, el en benk.

25) Nei ikke så vidt jeg vet.

26) Jeg tror og så vidt jeg har hørt og erfart, så dette å ligge på likstrå, det er en benevæls på den tiden fra dem ere døde og til dem blir begravet; for dem siger dem siger på likstrå efter at ^{dem} de lagt i kisten, ja sogar am dem ere bragt til gravkapelt, så dette har såvidt jeg kan skjåne

ikke noget med strå eller med halm å jare. Det er bare en be-
nevnelse, men vad det egentligt
kammer fra vet jeg nok ikke.

27) Ja ja som jarnas, men vist
ikke för liket var vasket å stelt.

28) Det kent nok at den samtidigt
brente en del rigtige uvande klæder
efter den døde samtidigt med halmen.

29) Dette er noget som jeg ikke kan
si noget om, for kisten med den
døde i blev ikke båret ut av går-
den, för ved begravelsen i ældre
tid, da den ikke havde gravkapel
her. Dette med likstrait er efter
min mening bare en benevnelse.
har i det hele taget ikke noget med
strå el halm å jare.

30) Det kunde være lit forskjialigt,
men i almindelig ved en tre- fire
timer, men skulde den nu på
garane efter hjælp så kunde det
nok bli lit langre også da.

31) Ja mange tider i ældre tider
så jorde husses folk det, vist det
var nogen til det da. Minder
så var det gjerne en kvinde
i grenden el å si i naboskabet
som den fik til å jare dette.

32) Nei ikke akkurat det, ja hun var
nu som oftest sart klæd da, med
et stort sart forklæ.

33) Ja da.

34) Ja det blev den.

35) Ja det blev den også

36) Ja det blev det da.

37) Det er nok ukjent for mig her da, for det har jeg aldrig hørt om.

Likkler

38) Sveipa det.

39) Det var og er liksvöp og liklaken og el likbleie, som bestod av liksjorte og hoser og ei slags kate el å si luve og putte var og liklaken som også blir kalt likbleie.

40) Ja det er likbleie og liklaken, det måtte vara så stort som kisten var stor til, både i længde og brede, og den blev bröit over liket efter at de andre likklæene var på, og da ikke flere skulde se likket så blev likbleia bröit over hodet også, så den blev så å si bröit over hele liket.

41) Det var ikke sakt at dem hado dette da, så det har jeg ikke hørt noget.

42) Nei ikke så vit jeg har hørt,

43) Nei det har jeg ikke hørt om, nei dem hado dem ikke liggendes, i eldre tid så måtte dem kjøpe soi til liksvöp og sy dem selve, men ikke nu lengre.

44) Ja det var nok aler helst det.

45) Nei aldele ikke så vidt jeg vet.

46) Nei det har jeg aldrig hørt tale om.

47) Ja det var nok likt for alle det.

- 48) Nei ikke som jeg kjender til her.
- 49) Nei ikke som jeg har hørt om da.
- 50) Jeg kan huske at dem hadde klipp-
= fet noen blonder og si av det same
tøiet som svøpet var laget av, som
dem hadde yfter kanten på kisten
på inder siden.
- 51) Så ved 1900 talet, men det hente
nok at dem skrev til byen før
den tiden efter lik svøp, men
det var nu aldeles skjældent det da,
for fraktes tok for lang tid.
- 52) Nu er det å kjøpe ferdige
likklær i sammen med kisten,
og dem er nok vel av et slags lin.
- 53) Ja det blir dem.
- 54) Nei det tror jeg ingen husker
noget til nu for tiden langre.
- 55) Det er nok for gammelt nu.
- 56) Det er også for gammelt for mig.
- 57) Har ikke hørt noget om det.
- 58) Det var nok vist skjalden at
dem hadde kisten stående, det kunde
være en del livarsfolk som hadde
fåt laga sig kiste, samsidigt med
at dem over lat gården, men det
var nok svært skjaldan det også,
men slike kunde nu ha materialer
til kiste for da var det å han-
skjæra bord til kiste, og da hente
det nok at en bonde fik skjære
sig bord til kister til sig og sin
kone vist han hadde noget da.
- 59) I ret gammel tid så var det
nok ikke andet yfter som dem siger.

- 60) Ja det var det.
- 61) Det var en snikker i bygda det.
- 62) Den var sort ja, den sorte fargen blev laget av kjenrök, som blev blandet til i limvand.
- 63) Så omkring 1910 omtrent.
- 64) Ikke så vidt jeg har set eller hørt.
- 65) Det var høvelflis det, da dem laga kistene hjemme.
- 66) Den blev fylt med høvelflis helst.
- 67) Nu blir kisten kjøpt ferdig, med lirkvæp i, og fargen er nu bestandigt hvitt.
- 68) Det er nu vist svært længe siden dem skulde ha med sig noget i kisten, så det har jeg ikke hørt om sikker da, men jeg har nok hørt om noget slikt men det er nu mest som historier at dem skulde ha med sig både redskap og andre bugsering, ja til å med mat.
- 69) Det har jeg nok ikke hørt stort om, men det var vist enkelte som brukte det, men over skjøtet = dent det hente.
- 70) Det hente at dem laga is koss opå låket og det farga dei hvitt.
- 71) Det er ukjent for mig.
- 72) Ukjent.
- 73) Det husker vist ingen nu.
- 74) Ja det hente nok i lit eldre tid, og at dem hielt en liten andaktsstund ved den anledning, det var andakt ved "Kisteligg".

75) Ja det gjorde det, men aldrig fest med dans her i dalen da.

76) Det var nok i stuen det, for her var det så at si bare halling stuen for en tid til bage.

77) Det var nok vel skjeldent at liket stod inde i et beboelses hus, for dem havde skjelden så meget hus i ældre tid, så det var nok helst i et uthus liket blev sat.

Men det blev jærne strød liner eller granbar omkring kisten der husk stod.

78) Ja det blev da strød med bar reiner under å omkring kisten.

79) Var det om sammelen da det var ti så var det og så andel gran- busker og ståure neri gården og på denne måten få til en barkytte, og om vinteren var det lit vass a få det til, da var det og stoa dei på hinanden i tapper og bin- de dem isammen der, og på denne måten få til en barkytte.

På sammeis tid så blev det jærne bug laurbusker, ja bjørk da til en laurbytte (laursal.)

80) Det hente nok at den blev brugt om vinteren også.

81) Nei jeg har ikke hørt il set om det.

82) Ja.

83) Lokket blev nok lakt på det.

84) Det var duk av samme slags som sväpet, og en halv meter i firkant eller noget slikt.

85)

Ansiktsalvet.

86) Ja det gjorde dem nok en del da.

87) Ja, det var i 1953.

88) Den har forandret sig slik, at nu blir liket av de nærmest omkring kapellet bringa dit da dem har lagt det i kisten, for uten nogen slags sermoni eller tiltak. Men er det lit længe uti bygda, og dem skal bringe liket til kapellet så er det jarne en liten tilstøling, og at det samles en del av slækt og naboer, da dem tar det ut fra heimen, og da blir det halt en liten andakt, og lit bevertning. Etter at begravelsen er over ved kapellet så er det bevertning på et hotel el pensionat el å si et bevertningssted, så de gamle skikkene er nok ganske farsvundet nu.

Sorg

89) Ja dem skuld nu helst det da.

90) Det skulde nu vare så stille som muligt da på alle måter.

91) Ja sørgetiden den kunde det nu vare forskjellige længder på den da, det var efter som sargen var stor el liten, sargen var ikke så stor efter en gammel sykkelig en, som efter en yngre og friskere en, så det er ikke godt og tidfeste sørgetiden akkurat det var efter som dem tok det.

92) Ja det var nu først og fremst at man ikke skulde gå på dans da, eller foreta sig noget som vakte opsikt.

Ja dem hadde jærne det, dem skulde helst være sart klade, og helst uten nogen stas på, eller smykker, det var nu ens for alle både men, kvinder, ungdom, og barn.

94) Nei ikke akkurat det som jeg vet.

95) Nei ikke som jeg har hørt om.

96) Nei det har jeg ikke hørt om.

97) Ja det var vist man fikk en stor arv efter arvdøde.

Syngte ut liket.

98) Nei det tror jeg ikke det skulde.

99) Begravelst eller også Likfør, for ~~ihveng~~ var du i Likkørn efter Ole.

100) Ja det blev sunget ut fra kuret om vinteren, men om sommeren så var det kjerne fra en løvhytt ute på tunet. Det var den dem kalte Kjømeister som sang da, og gikk føre ut jenen døren og sang like bart til Kjøredaringen som skulde brukes.

101) Ja i gammel tid husker jeg at låket på kisten var tat av da folket kam, og blev ikke låket på før dem hadde sunget en salme og halt lik talen like for dem skulde ta det ut, dette var nu for over sytti år siden det da, men i det senere så har det vært til det at det er blit spurt om nogen vil se liket og at låket blir tat av for dem.

102) Aaklæet kunde det nok være forskjellige farger på, samme med

meget roser på, og andre minder
med roser på, og det var da lagt
på til længsten.

103) Det var so lys dem brukte og
de stod på et bord bak kisten eller
å si ved hode enden på kisten.

104) Det var so det.

105) Da var det helst so kvinder
som bar ver sit lys efter kisten.

106) Det var nu efter kisten dem
bar lysene, og da var det som
sagt so kvinder som bar dem.

107) Bart til Kjæredanningen til dem
fik sat kisten fra sig der.

108) Ja vist liket skulde bringes
ind i kirken, så tok dem lysene
med sig dit og tente dem igjen
der, minderså tok^{de} dem ind og
slukket dem straks.

109) Det har jeg ikke hørt noget om.

110) Ja dette er nok noget jeg ikke
har hørt noget om det.

111) Det vet jeg alt så ikke noget om.

112) Jeg kan huske at jeg hørte
dem snakke om dem, men det
er nok vist længe siden dem
eksisterede, så det er nok ingen
som husker dem nu.

113) Ja dem sang dem med en
sejdelig langsom tone.

114) Ja det er det.

115) F 1912-15 tror jeg det var.

116) Ja da var det en lærer eller
en anden en som var lit til
at synge, som dem kalte for

Kjåken mester eller i dagelig tale
Kjåmeister, og kan både sang
og halt lik tuden

117) Det kjender jeg ikke til her, men
jeg har hørt om en begravelse
i en lit avstentkt bygd i rusmedd
at det var en slik Kjåmeister som
skulde foret, og så sa han noget
sligt er det fortalt. Ja no Margit
var ei ræktig bra Kjæring no
laga både go mat a an, å synji
å lara kunne me ala å dermed
so ta me us en dram å so
knipe me no rat. No er det det
å merke ved dette at dei hadde lang
vli, og kanskje vedkomende var
mindre til at tale, men kanskje
glad i ei dram, men der synes
det at dem skulde ha en
velfarsskål.

118) Ja det var nu skjik i gam-
mal ti at dei skulde ha brandevin.
i begravelsene også, men il var det
da sikert med i begravelsene.

119) Det var nu helst de nærreste
beslæktet.

120) Nei aldeles ikke så vit jeg vet.

121) Ja nu er det de aller næraste,
sønner og sviger sønner eller andre
nær beslæktede.

122) Det var med fatenden først

123) Nei det har jeg aldrig hørt om.

124) Det er noget som ikke har
forekommet her kan jeg tro,
aldrig hørt il set om dette.

- 135) Ja det var å er almindeligt det.
- 136) Nei det gjorde dem ikke.
- 137) Ja så vel som de andre, men ikke noget ekstra for det am de var lærere.
- 138) Ja kvindene så vel som man-
=folkene fulgte ut på tunet og lit
langre også samme tiden.
- 139) Åa dem fulgte nu med så at si
alle manfolk til Kirkegården.
- 130) Åa det var vel sår ved 1900 el
der omkring.
- 131) Det ser ut til det, at det, det
skal være nu for tiden.
- 132) Det blev strød med haka gran-
=bar over gårs plasen, og i parten
el å si svingende var det sat to
granbærker en på hver side så
det var som en part med farvel,
men ikke andre steder efter veien.
- 133) Det hente nok at det vart ströt
med bar forbi enkelte gårder, der
dem reiste forbi, men det var ikke
nogen last skjøt.
- 134) Nei det er ikke vanlig å heise
flag om en er död i grenda, på
halv stang altså, det blev bar
flaget dagen som begravelsen var,
og da blev det flaget på halv stang,
for dem begynner og samle sig i
begravelsegården.
- 135) Det var og er slaktninger naboer
og venner, det hender også efter
Kirkeveien, for enkelt vedkomend.
- 136) Ja det var da det jalnas.

- 137) Det var helst da dem såg begravel-
sesfølget vende tilbake.
- 138) Det er blit til det i det siste la-
as si fra 1950, el deromkring blit
til at dem lar flagget hange på
halv stang til kveld, el å si heb
dagen til ende.
- 139) Nei det har dem ikke brukt her.
- 140) Dem holt sig helst inde, var dem
ut på jorde så gik dem ind, eller
i det minste jempte sig foran et
eller andet så likfølget ikke såg dem.
- 141) Ukjent her altså.
- 142) Det har jeg ikke hørt noget om.
- 143) Ikke her da i alfall.
- 144) Har ikke hørt noget om det.
- 145) Det var å na lit granbar under.
- 146) Han skulde helst være mørk da.
- 147) Den skulde nu helst ikke være
føletung.
- 148) Ja det var nok almindelig skjikt
det.
- 149) Ja dem kjørte nu askeligere
fartere på hjemveien, am ikke
akurat kappkjøring da.
- 150) Det var jinne en av de nereste
slaktringene, eller efter som det
kunde passe sig, el hørde sig.
- 151) Ja det jorde dhan.
- 152) Nei ikke sam jeg har hørt el set.
- 153) Ja det kunde nok være på far-
skjellige måter det, dem drag el
også bar dem liket, eller også kjøre
det på en slags slødd, det var to
ræler, nesten var spent for i

rat enden, og toppene drogs efter bakken. og kisten stod da oppå disse rølerne, jeg har selv vært med ved en slik transport i 1898, det var efter en krangelut søtrevi.

154) Ja det var nu helst låten på kirkeklakkene dem skulde få vite noget om det, også var det også lysene da dem bar dem sit efter kisten som dem la merke på da og skulde syde skjebnen til av døde.

155) Det kunde nu vist være forståelig med det da, dem hade vel helst ver sin tro om slike ting efter som man hørte og høret.

På Kirkegården.

156) Ja det var de som bar den det, den blev ikke sat ned, den blev båret dirigte til gravene.

157) Nei, aldrig hørt om det.

158) Ja det var vel helst man som halt begravelsen.

159) Ja det var nok de samme som bar den ut helst det da.

160) Nei det har jeg aldrig hørt om.

161) Ja vist man i det hele sat ikke var med for. Men i ældre tid så var presten skjalden med, det var bare en skjöldister, og han fungerde så vel ved graven som i hjemet, og jord på kistelsen blev foretatt en messe søndag efter på, men anderledes nu da presten er mest med, og dem brukte gravkapell.

162) Det har jeg aldrig hørt noget om.

163) Ja det mente nok nu i det sidste
føl dem fik gravkapelet, men vist
ikke i gamle dager, untat vist det
var en prest eller så som skulde sta-
des til hvile.

164) Ja det var, og er vanligt det.

165) Nei aldrig så vit jeg vet.

166) Ja det var og er vanligt det.

Graven.

167) Ja det vet jeg nu ikke så sikkert,
men det er det nok langsiden,
jeg tror så vidt jeg vet at det er
en 90 til 100 år siden, ja sikker det.

168) Det er kirke tjeneren som også
er graver, og han blir da nemt
som graver (gravern).

169) Det var da å lil en man til
det da, det måtte jøres i forveien,

170) Det var i lang tid at det var
dem som var meg i begravelsen
som kastet graven igjen, det blev
ikke slut på det for omtrent en
femti år siden.

171) Nei det vart det ikke jort som
jeg vet da.

172) Ja det var vel efter skriftens ord,
av jord er du kommet og av jord
skal du opstå.

173) Ja vist man ikke hade grav-
korset med ved begravelsen, så blev
det sat ned et andet merke, en
fjål med navnen på eller så.

174) Det var nok mange tider slet

det, det hente jamt at den ikke blev
 set til fra den blev kastet igjen,
 og til den blev fat op til en anden.
 (175) Det kan nok være lit forstjæligt
 nu også, for dem sam tre fra gte-
 kanten av bygda, og på den måten
 får lang vei til kirken, men som
 helst blir nu gravene helst stelt lit
 til pins el om sommeren, men dem
 sam bor nære kirken, pynter nu
 gravene så at si hele sommeren med
 blomster, og vatner dem flitigt.

Larlige tilfelle.

(176) Ja det gjorde han.

(177) Nei ikke i gamle dager, da skulde
 den løftes over kirke muren,
 men nu blir den båret jentru
 kirkegårdsporten som andre lik.

(178) Det har jeg ikke ^{hørt} om, men nu
 vet jeg nu at det ikke blir gjort.

(179) Ut kanten av kirkegården.

(180) Dem pasede helst på og fikk dem
 i graven med en anden, ellers
 måtte dem ta op en grav til dem.

(181) Dem var det nu og få i kisten
 til en anden det da.

Gravøl.

(182) Begravelst eller i dagelig tale
 Likfør (var i likfør i går).

(183) Det var jærne ten fast beamann
 i grønden i gamle dager, men nu
 blir det utført av nesten vem
 sam helst, men sam helst av en

lit ældre man, men som sakt så blev det uført av vem som helst nu i det siste, ja jærne av den som jør begravelsen, eller endog ved brev og avis-sement nu i det aller siste.

184) Det var så ta si ligt ved begravelse og bryllup, angæend indbydelsen.

185) Ja ved indbydelsen til begravelse skuld nu bearnann vera sort klæd, i alfal mørk klæd, og i gammel tid så brukte dem nu og ha stav, for da var dem nu helst lit ældre disse bearnendene.

186) Det var nu skjiken at da han kom in så var det å ta av sig lura å helso og så sa han, "gud fred i huset" og så stod han ved døren og bar fram sit erende.

187) Det var nu jærne ikke så liten forskjjal på bearnannen. Jeg kan nu vindre at det var noget sligt samme brugte, jeg^{tr} hent fra Knut Bø i dette vigtige erende, for gud har kalt Lars Bø til sig, og hans jordiske legeme skal stades til vile onsdag den 10 d.s. og han var nok ved gud og sannens hjelp føt det godt, for en linerle har silet på staburstaket og kvitra alle dager siden han slakna, så jeg skal nu bede dere alle i huset som kan komme, og delta i begravelsen, og samlings tiden kl 10. Og da han hade udtræta dette så gik han sta og satte sig.

188) Ja det blev nok jarnas til det.

- 189) Nei ikke i gamle dager, samt at det var slakninger som var langt unda,
- 190) Det var nu forskjelligt det da, var det på et lite sted å kalø så var det bare en dag, men var det på et å si store sted så var det nu to dager, og i riktig gamle dager så var det jerne op til tre dager siges det.
- 191) Det vart nok brugt fem mål = tider, og kanskje mer også om dagen, for det var nu jerne til det at det blev kaldnes på utover natten også samme tider og steder
- 192) Det har jeg nok ikke å si hørt noget om.
- 193) Det har ikke jeg hørt noget om.
- 194) Ja det var nu helst slik da, men det hente nok at disse også deltok i tilstelningen.
- 195) Ja det var nok vist skjiken det, vist det lat sig jera, ialfal til likfare var reist forbi.
- 196) Det kunde nok vara lit forskjelligt med det, men samt hade dem den med sig begravelse dagen.
- 197) Det kunde være tjeneste jenta, el datter på gården eller til å med manden eller også konen på gården vist det ikke var nogen arden til det, ja den måtte da ialfal være mink klad.
- 198) Det blev nu jerne det da, det blev in liten beverning i ialfal.
- 199) Nei det hørt man ikke noget om.
- 200) Ja ved hel sending da var det

da var det først at det var et grå
ute span antil rummegraut eller
risengryngraut, og en del lefsetking
og rummebrød og sameogra en del
vafler. Halv sending var antil
et grause span som nu blev nemt
en rumme graut dyllø, el i dyllø
med risengryngraut (dyllø det er
det samme som span). Eller bare
rummebrød og lefsetking og vafler.

201) Det døde ut lit om send med de
flere dagens gravøler, og over til enkelte
skjiker, skjikene kom nu utenfra,
og avløste de gamle skjikene lit efter lit,
de flere dagens gravølene halt sig lengst
blant de bedre stille (de rikeste).

202) Ja det døde da ut, og alkoholbrød =
ket forsvant da så at si, for
brende vin blev det da slut med i
gravølene.

203) Ja man kan si det at sendingene
halt sig lengs ved gravølene, men
hjemmebrygging halt sig vel lengst
til bytløup ser det ut for.

204) Ja.

205) Det var nok antrent i 1914 el der
omkring har jeg.

206) Dem blev laget hjemme ja, det var
av tyng og bar og potteløstret og
leta papir.

207) Det er nok først i de aller siste
årene man har begynt med det,
men det blir nu heller ikke brukt
i større mengder av dem da.

208) Ja dem lar jerne en del bli med

neri graven, det er bare en liten del som blir lagt oppå graven av de største og peneste.

309) Nu blir de ligende på grøvestøtt, for det blir så alt for meget av dem, så dem har ikke rum til dem, så dem ligger på graven til dem røtnø.

310) Vist begravelsen er i hjemmet så er det bevertning da før dem tar ut liket, også er det midagen da dem kommer igjen, og kaffe straks efter, og så er det kvelden det siste da.

Alkohol blir ikke brukt nu da.

311) Ja man for det mest nu, vist man tar ut liket fra hjemmet så får dem bevertning før dem tar ut liket, og så har man midagen og kaffe efter på, på et hotell et bevertningssted, og vist liket er brakt til kapelet så det blir sat ut der, så er det bare midagen og kaffe efter på, på kapelet.

313) Det var vel omkring 1900 åra for jeg så antrent.